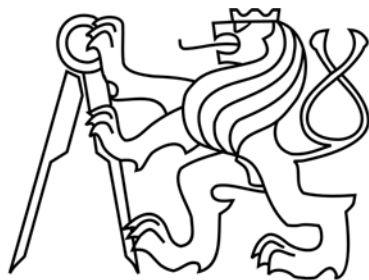

Lineární klasifikátory a kernel funkce

Geometrické modely

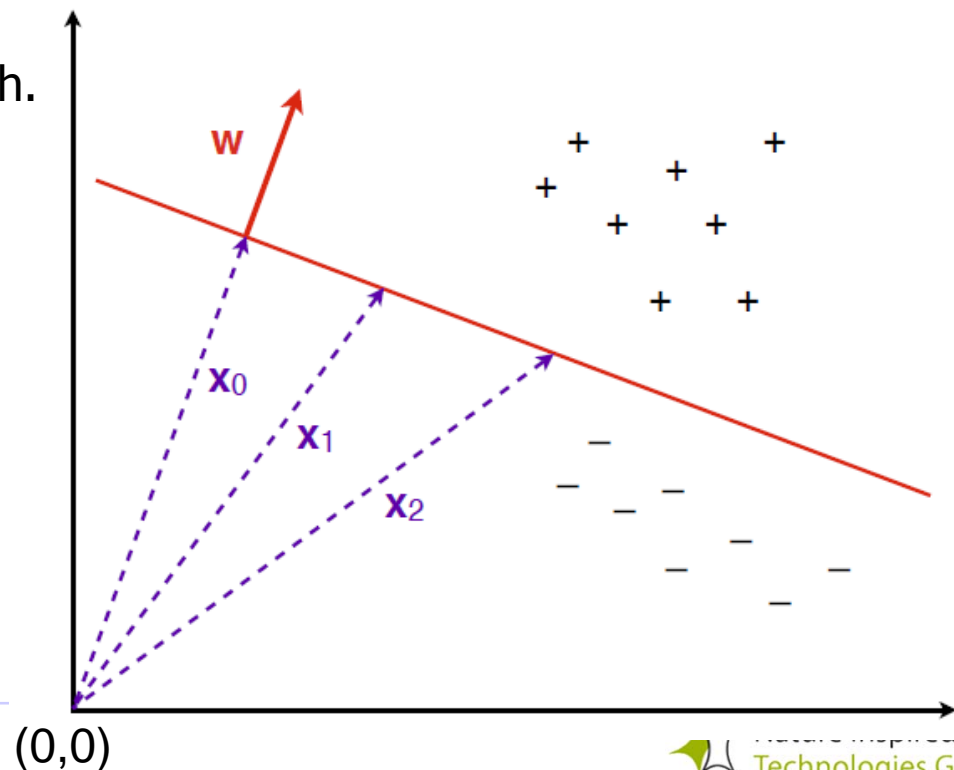
- ❖ Geometrický model hledá hranici mezi pozitivními a negativními příklady ve tvaru geometrického útvaru (přímka, rovina, koule, ..)
- ❖ Lineární model má obecně tvar $\mathbf{w} \cdot \mathbf{x} = t$, kde
  - ❖ $\mathbf{x}$ je vektor mezi bodem na této hranici a počátkem souřadnic (0,0)
  - ❖ $\mathbf{w}$ vektor směřující kolmo na tuto hranici
  - ❖ a operace „ $\cdot$ “ reprezentuje **skalární součin**

Poznámka. Není-li řečeno jinak, je (x, y) chápáno ve dvou významech. Může jít o

- **bod** se příslušnými souřadnicemi
- **vektor** mezi body $(0,0)$ a (x, y) .

Proto se v dalším někdy oba pojmy používají jako synonyma.

Připomenutí: Necht' $\mathbf{u} = (u_1, u_2)$ a $\mathbf{v} = (v_1, v_2)$ jsou vektory, pak

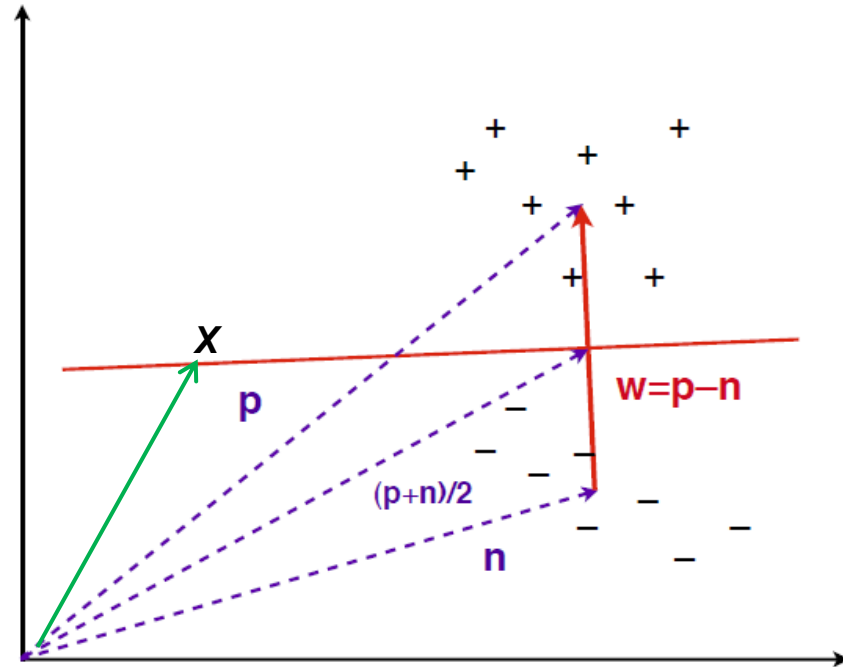

Hledáme $\mathbf{w}$ a t tak, aby hranici tvořily body $\mathbf{x}$ splňující rovnici
$$\mathbf{w} \cdot \mathbf{x} = t \quad (1)$$

Jednoduchý postup, jak najít vhodnou hranici, je vyjít z $\mathbf{p}$ a $\mathbf{n}$, která označují „těžiště“ pro množinu pozitivních a pro množinu negativních příkladů.

V takovém případě musí

- bod $(\mathbf{p}+\mathbf{n})/2$ být na příslušné hranici
- a navíc musí být vektor $\mathbf{x}-(\mathbf{p}+\mathbf{n})/2$ kolmý na $\mathbf{w}=\mathbf{p}-\mathbf{n}$.

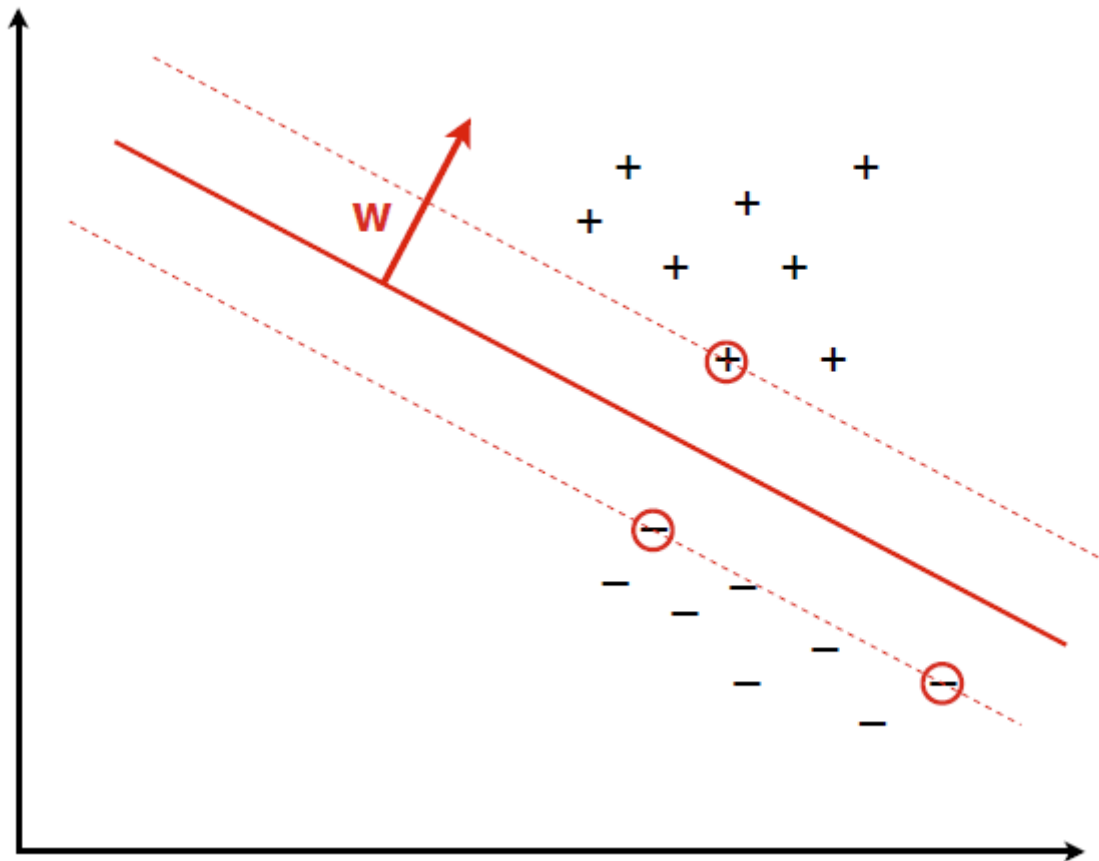
To je ekvivalentní podmínce
$$(\mathbf{p}-\mathbf{n}) \cdot (\mathbf{x}-(\mathbf{p}+\mathbf{n})/2) = 0 \quad (2)$$

Úpravou rovnice (2) pak dostáváme hodnotu t ($\|\mathbf{p}\| = \sqrt{\mathbf{p} \cdot \mathbf{p}}$ a odpovídá délce vektoru $\mathbf{p}$).

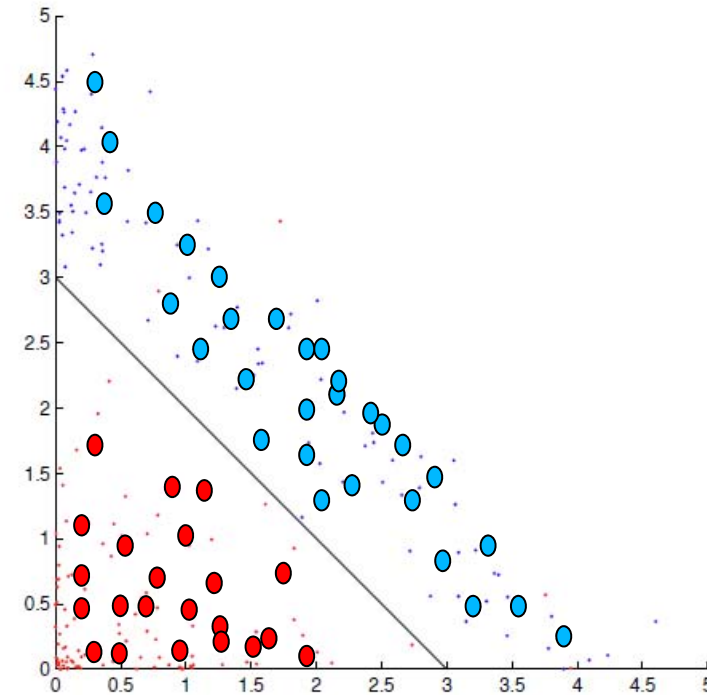
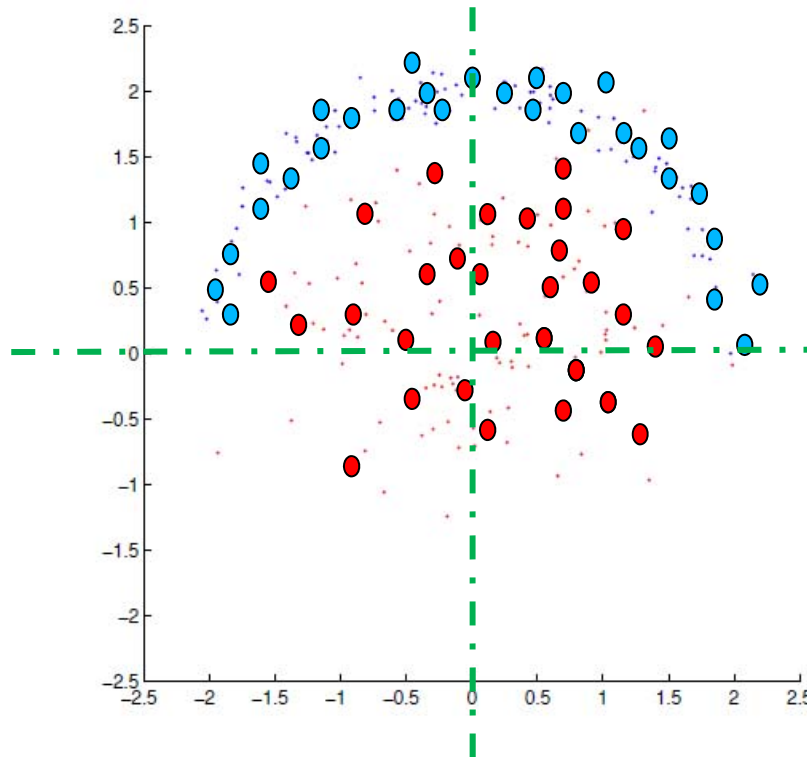
$$t = (\mathbf{p} - \mathbf{n}) \cdot (\mathbf{p} + \mathbf{n})/2 = (\|\mathbf{p}\|^2 - \|\mathbf{n}\|^2)/2$$

- ❖ Vhodných hranic je velmi mnoho : jak vybrat tu správnou?
- ❖ Přirozené kritérium volí hranice, v jejichž blízkém okolí nejsou žádné body trénovací množiny (***large margin classifiers*** - LMC).
- ❖ Hledání LMC realizuje **support vector machine**

Co s daty, která nejsou lineárně separabilní?

Transformace původního bodu (x,y) v obr. a) do jiných souřadnic, v tomto případě na bod $(x',y') = (x^2,y^2)$, viz obr. b), situaci zásadně změní:

Body se stanou separabilní a vhodná hranice je např. $x'+y' = 3$

Kernel funkce

- ❖ Není nutné se omezovat jen na transformace do prostoru stejné dimenze jako byl ten původní. Použijme transformaci

$$(x, y) \mapsto (x^2, y^2, \sqrt{2}xy)$$

Uvažujme body $\mathbf{x}_1 = (x_1, y_1)$ a $\mathbf{x}_2 = (x_2, y_2)$ transformované na body $\mathbf{x}'_1 = (x_1^2, y_1^2, \sqrt{2}x_1y_1)$ a $\mathbf{x}'_2 = (x_2^2, y_2^2, \sqrt{2}x_2y_2)$.

Abychom mohli hledat lineární hranici v novém prostoru, budeme potřebovat počítat **skalární součin** $\mathbf{x}'_1 \cdot \mathbf{x}'_2$:

$$\mathbf{x}'_1 \cdot \mathbf{x}'_2 = x_1^2 x_2^2 + y_1^2 y_2^2 + 2x_1 y_1 x_2 y_2 = (x_1 x_2 + y_1 y_2)^2 = (\mathbf{x}_1 \cdot \mathbf{x}_2)^2$$

- ❖ Funkce, která dokáže vypočítat hodnotu skalárního součinu pro vektory (body) $\mathbf{x}'_1$ a $\mathbf{x}'_2$ v novém prostoru pouze z původních hodnot $\mathbf{x}_1 = (x_1, y_1)$ a $\mathbf{x}_2 = (x_2, y_2)$ se nazývá **kernel funkce**. Zde je kernel

$$\kappa(\mathbf{x}_1, \mathbf{x}_2) = (\mathbf{x}_1 \cdot \mathbf{x}_2)^2$$

Kernel trik: kernel funkce a hledání hranice

- Kernel nám pomůže určit mez v původním prostoru, pokud obrazy $\mathbf{p}'$ a $\mathbf{n}'$ původních těžišť $\mathbf{p}=(0,1)$ a $\mathbf{n}=(0,0)$ budou těžišti i v novém prostoru. Předpokládejme, že to platí pro malé množiny dat.
- Pro jednoduchost necht' $\mathbf{p}$ je získáno jako těžiště dvou bodů, např. $\mathbf{p}_1=(-1,1)$ a $\mathbf{p}_2=(1,1)$, tedy $\mathbf{p}=\frac{1}{2}(\mathbf{p}_1+\mathbf{p}_2)$. Rovnice hranice v novém prostoru je pak

$$(\mathbf{p}' - \mathbf{n}') \cdot \mathbf{x}' = t \quad \text{čili} \quad (\frac{1}{2}(\mathbf{p}_1' + \mathbf{p}_2') - \mathbf{n}') \cdot \mathbf{x}' = t \text{ a po úpravě}$$
$$\frac{1}{2}\mathbf{p}_1' \cdot \mathbf{x}' + \frac{1}{2}\mathbf{p}_2' \cdot \mathbf{x}' - \mathbf{n}' \cdot \mathbf{x}' = t \quad (1)$$

Zajímá nás geometrické místo těch bodů $\mathbf{x} = (x,y)$ v původním prostoru, jejichž obraz $\mathbf{x}'$ leží právě na určené lineární hranici. Vyjdeme z rovnice (1) a využijeme výhody „kernel triku“ pro výpočet skalárního součinu (zde $\mathbf{n}' \cdot \mathbf{x}' = (\mathbf{n} \cdot \mathbf{x})^2$). Tedy upravíme (1) na $\frac{1}{2}(\mathbf{p}_1 \cdot \mathbf{x})^2 + \frac{1}{2}(\mathbf{p}_2 \cdot \mathbf{x})^2 - (\mathbf{n} \cdot \mathbf{x})^2 = t$ (1a) a po dosazení hodnot souřadnic bodů $\mathbf{x}$, $\mathbf{p}_1$, $\mathbf{p}_2$ a $\mathbf{n}$ dostáváme:

$$\frac{1}{2}(-x+y)^2 + \frac{1}{2}(x+y)^2 - (0 \cdot x + 0 \cdot y)^2 = t \quad \text{čili} \quad x^2 + y^2 = t, \text{ což je}$$

právě rovnice pro kruhovou hranici v původním prostoru !